

Suvestinė redakcija nuo 2021-01-01

Isakymas paskelbtas: TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00246

Nauja redakcija nuo 2021-01-01:

Nr. [3-787](#), 2020-12-30, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29219

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL GELEŽINKELIŲ SISTEMOS SĄVEIKAUJANČIŲ DALIŲ PATEIKIMO RINKAI
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2013 m. gruodžio 31 d. Nr. 3-660

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 9 punktu, 11 straipsnio 3 dalies 3 punktu, įgyvendindamas 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/797 dėl geležinkelių sistemos sąveikos Europos Sąjungoje su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/700, ir taikydamas 2010 m. lapkričio 9 d. Komisijos sprendimą 2010/713/ES dėl atitikties ir tinkamumo naudoti vertinimo ir EB patikros procedūrų modulių, skirtų naudoti pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/57/EB priimtose techninėse sąveikos specifikacijose, 2019 m. vasario 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2019/250 dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/797 nurodytų geležinkelių sąveikos sudedamųjų dalių ir posistemių EB deklaracijų ir sertifikatų šablonų, atitikties patvirtintam geležinkelių transporto priemonių tipui deklaracijos pavyzdžio ir posistemių EB patikros procedūrų, kuriuo panaikinamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 201/2011, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. birželio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/779:

tvirtinu Geležinkelių sistemos sąveikaujančių dalių pateikimo rinkai taisykles (pridedama).

Susisiekimo ministras

Rimantas Sinkevičius

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos susisiekimo
ministro 2013 m. gruodžio 31 d.
įsakymu Nr. 3-660
(Lietuvos Respublikos susisiekimo
ministro 2020 m. gruodžio 30 d.
įsakymo Nr. 3-787 redakcija)

GELEŽINKELIŲ SISTEMOS SĄVEIKAUJANČIŲ DALIŲ PATEIKIMO RINKAI TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Geležinkelių sistemos sąveikaujančių dalių pateikimo rinkai taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato geležinkelių sistemos sąveikaujančių dalių (toliau – sąveikaujančios dalys) pateikimo rinkai sąlygas, sąveikaujančių dalių atitikties ar tinkamumo naudoti vertinimo procedūros tvarką, geležinkelių infrastruktūros valdytojų ar geležinkelio įmonių (vežėjų), pageidaujančių naudoti sąveikaujančias dalis, ir geležinkelių transporto eismo saugos institucijos (toliau – eismo saugos institucija) teises ir pareigas, vykdant sąveikaujančių dalių atitikties esminiams reikalavimams priežiūrą.

2. Taisyklių nuostatos, taikytinos geležinkelio įmonėms (vežėjams), *mutatis mutandis* taikomos ir kitoms įmonėms (juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms, juridinių asmenų, kitų organizacijų filialams), kurios pageidauja neįgijusios geležinkelio įmonės (vežėjo) licencijos naudotis geležinkelių infrastruktūra, manevruodamos ir (ar) važiuodamos į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ar iš jos.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse ir Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme.

II SKYRIUS SĄVEIKAUJANČIŲ DALIŲ PATEIKIMAS RINKAI IR JŲ NAUDOJIMO PRIEŽIŪRA

4. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ar geležinkelio įmonės (vežėjai), pageidaujantys pradėti naudoti pateikiamas rinkai sąveikaujančias dalis, privalo užtikrinti, kad sąveikaujančios dalys atitiktų esminius reikalavimus ir kad šioms sąveikaujančioms dalims jų pirkimo, priėmimo metu būtų išduoti, o naudojimo metu galiotų šie dokumentai:

4.1. Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti sertifikatas, jeigu toks sertifikatas būtinas pagal atitinkamą geležinkelių techninio sąveikumo specifikaciją (toliau – TSS), ir jo pagrindu parengta Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti deklaracija;

4.2. arba Europos Bendrijos atitikties ar tinkamumo naudoti deklaracija, jeigu Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti sertifikatas nėra būtinas pagal atitinkamą TSS.

5. Europos Bendrijos atitikties ar tinkamumo naudoti deklaracijoje turi būti nurodytos sąveikaujančios dalys:

5.1. universalios sąveikaujančios dalys – dalys, kurios nėra būdingos vien geležinkelių sistemai ir gali būti naudojamos kitose srityse;

5.2. universalios specifinių charakteristikų sąveikaujančios dalys – dalys, kurios iš esmės nėra būdingos geležinkelių sistemai, bet kurios turi turėti konkrečių eksploatacinių savybių jas naudojant geležinkelių sistemoje;

5.3. specifinės sąveikaujančios dalys, kurios būdingos geležinkelių sistemai.

6. Europos Bendrijos atitikties ar tinkamumo naudoti deklaracijoje, parengtoje pagal Reglamento (ES) 2019/250 I priede pateiktą pavyzdį, turi būti pateiktas:

6.1. arba notifikuotosios įstaigos (notifikuotųjų įstaigų) pateiktas atskirai vertintos sąveikaujančios dalies esminės atitikties techninėms specifikacijoms įvertinimas;

6.2. arba notifikuotosios įstaigos (notifikuotųjų įstaigų) pateiktas sąveikaujančios dalies, jeigu ji susijusi su sąsajomis, tinkamumo naudoti geležinkeliuose techninių specifikacijų, ypač funkcinio pobūdžio, pagal kurias reikia tikrinti, atžvilgiu, įvertinimas.

7. Eismo saugos institucija, vykdydama sąveikaujančių dalių naudojimo priežiūrą, turi teisę sąveikaujančių dalių naudojimo metu atlikti patikrinimus ir paprašyti geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar geležinkelio įmonės (vežėjo) per 20 darbo dienų pateikti dokumentus, įrodančius sąveikaujančių dalių atitiktį TSS.

8. Eismo saugos institucija, nustačiusi, kad sąveikaujančios dalys neatitinka esminių reikalavimų, apie tai per 3 darbo dienas praneša šias sąveikaujančias dalis pageidaujančiam naudoti arba naudojančiam geležinkelių infrastruktūros valdytojui ar geležinkelio įmonei (vežėjui) ir įpareigoja jį per 5 darbo dienas pateikti trūkumų šalinimo planą. Eismo saugos institucija, per 3 darbo dienas įvertinusi trūkumų šalinimo planą, jį patvirtina arba pateikia motyvuotas pastabas ir pasiūlymus. Geležinkelių infrastruktūros valdytojas ar geležinkelio įmonė (vežėjas) privalo į juos atsižvelgti ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pateikti patikslintą trūkumų šalinimo planą. Patvirtinusi trūkumų šalinimo planą, eismo saugos institucija nustato ne trumpesnę kaip 20 darbo dienų terminą trūkumams pašalinti. Terminas pašalinti trūkumus gali būti pratęstas 20 darbo dienų, pateikus motyvuotą prašymą eismo saugos institucijai.

9. Jeigu geležinkelių infrastruktūros valdytojas ar geležinkelio įmonė (vežėjas) per eismo saugos institucijos nustatytą terminą nepašalina nustatytų trūkumų ir dėl tokių sąveikaujančių dalių kyla grėsmė eismo saugai, eismo saugos institucija per 3 darbo dienas nuo termino pašalinti nustatytus trūkumus pabaigos priima sprendimą laikinai apriboti sąveikaujančių dalių naudojimą ir įpareigoja atitinkamą geležinkelių infrastruktūros valdytoją ar geležinkelio įmonę (vežėją) nenaudoti esminių reikalavimų neatitinkančių sąveikaujančių dalių tol, kol nebus pašalinti nustatyti trūkumai. Nusprendusi laikinai apriboti esminių reikalavimų neatitinkančių sąveikaujančių dalių naudojimą, eismo saugos institucija praneša apie šį sprendimą atitinkamai geležinkelių infrastruktūros valdytojui ar geležinkelio įmonei (vežėjui) ir nustato ne trumpesnę kaip 20 darbo dienų terminą, per kurį nustatyti trūkumai privalo būti pašalinti. Terminas gali būti pratęstas 20 darbo dienų eismo saugos institucijos sprendimu, pateikus jai motyvuotą prašymą.

10. Jeigu geležinkelių infrastruktūros valdytojas ar geležinkelio įmonė (vežėjas) per eismo saugos institucijos nustatytą terminą nepašalina nustatytų trūkumų, dėl kurių buvo laikinai apribotas sąveikaujančių dalių naudojimas ir dėl tokių sąveikaujančių dalių kyla grėsmė eismo saugai, eismo saugos institucija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo termino pašalinti trūkumus pabaigos priima sprendimą uždrausti sąveikaujančių dalių naudojimą ir įpareigoja atitinkamą geležinkelių infrastruktūros valdytoją ar geležinkelio įmonę (vežėją) nenaudoti esminių reikalavimų neatitinkančių sąveikaujančių dalių.

III SKYRIUS

SĄVEIKAUJANČIŲ DALIŲ ATITIKTIES ARBA TINKAMUMO NAUDOTI VERTINIMO PROCEDŪRA

11. Projektavimo ir gamybos metu sąveikaujančių dalių Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti patikra atliekama, taikant atitinkamoje TSS nurodytą arba pagal joje nustatytus reikalavimus pasirinktą patikros modulį, kurio turinys apibrėžtas Komisijos sprendime 2010/713/ES.

12. Pagal taikomam patikros moduliui nustatytus reikalavimus, Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti patikrą atlieka sąveikaujančios dalies gamintojo arba Europos Sąjungoje įsisteigusio jo įgalioto atstovo, geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar geležinkelio įmonės (vežėjo) pasirinkta notifikuotoji įstaiga arba sąveikaujančios dalies atitiktį TSS ar Europos specifikacijoms įvertina gamintojas arba Europos Sąjungoje įsisteigęs jo įgaliotas atstovas.

13. Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti patikros metu notifikuotoji įstaiga turi prižiūrėti geležinkelių posistemį, kuriame įmontuotos sąveikaujančios dalys, siekdama įvertinti jų tinkamumą naudoti geležinkelių aplinkoje, jeigu to reikalaujama pagal atitinkamą TSS.

14. Notifikuotoji įstaiga, Europos Bendrijos atitikties ir tinkamumo naudoti patikros metu nustačiusi, kad sąveikaujančios dalys neatitinka TSS ar Europos specifikacijų, nes sąveikaujančių dalių gamintojas neįvykdė atitinkamose TSS ar Europos specifikacijose nustatytų gamintojo pareigų, per 3 darbo dienas apie tai praneša šių sąveikaujančių dalių gamintojui ir įpareigoja jį pašalinti nustatytus trūkumus per terminą ne trumpesnį kaip 20 darbo dienų. Terminas trūkumams pašalinti gali būti pratęstas 20 darbo dienų, pateikus motyvuotą prašymą notifikuotajai įstaigai. Jeigu sąveikaujančių dalių gamintojas per notifikuotosios įstaigos nustatytą terminą nepašalina trūkumų, notifikuotoji įstaiga atsisako išduoti Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti sertifikatą.

15. Jeigu notifikuotoji įstaiga, stebėdama atitiktį po to, kai išdavė Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti sertifikatą, nustato, kad sąveikaujančios dalys nebeatitinka TSS ar Europos specifikacijų, ji per 3 darbo dienas išpėja gamintoją apie galimą Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti sertifikato galiojimo sustabdymą ir nustato ne trumpesnį kaip 20 darbo dienų terminą nustatytiems trūkumams pašalinti. Terminas trūkumams pašalinti gali būti pratęstas 20 darbo dienų, pateikus motyvuotą prašymą notifikuotajai įstaigai. Per nustatytą terminą nepašalinus trūkumų, Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti sertifikato galiojimas sustabdomas.

16. Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti sertifikato galiojimo sustabdymas panaikinamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kai gamintojas raštu informuoja notifikuotąją įstaigą, kad per nustatytą terminą pašalino trūkumus, dėl kurių Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti sertifikato galiojimas buvo sustabdytas.

17. Notifikuotoji įstaiga panaikina Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti sertifikato galiojimą per 3 darbo dienas nuo termino, per kurį gamintojas privalėjo pašalinti nustatytus trūkumus, dėl kurių buvo sustabdytas Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti sertifikato galiojimas, pabaigos.

18. Sąveikaujančios dalies gamintojas arba Europos Sąjungoje įsisteigęs jo įgaliotas atstovas, įvertinęs sąveikaujančių dalių atitiktį TSS arba Europos specifikacijoms ar gavęs Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti sertifikatą, parengia Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti deklaraciją pagal atitinkamai sąveikaujančiai daliai taikomas TSS. Jeigu

sąveikaujančios dalies gamintojas arba Europos Sąjungoje įsisteigęs jo įgaliotas atstovas nevykdo šiame punkte nurodyto reikalavimo, juos turi įvykdyti geležinkelio įmonė (vežėjas) ar geležinkelių infrastruktūros valdytojas, pageidaujantys pradėti naudoti pateikiamas rinkai sąveikaujančias dalis. Šių reikalavimų taip pat privalo laikytis kiekvienas asmuo, kuris savo reikmėms gamina, surenka įvairios kilmės sąveikaujančias dalis ar jų elementus, patenkančius į Taisyklių taikymo sritį.

19. Sąveikaujančių dalių atitikties vertinimo metu nustatius, kad atitinkamoms sąveikaujančioms dalims yra taikomos ne tik atitinkamos TSS ar Europos specifikacijos, tačiau ir kiti Europos Sąjungos teisės aktai, Europos Bendrijos atitikties arba tinkamumo naudoti deklaracijoje būtina nurodyti, kad sąveikaujančios dalys atitinka ir šių Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Struktūrinių geležinkelių posistemių, kurie buvo pradėti naudoti iki tam tikros TSS įsigaliojimo, atsarginės dalys šiuose struktūriniuose geležinkelių posistemiuose gali būti įdiegiamos netaikant Taisyklių nuostatų.

21. Eismo saugos institucija negali reikalauti, kad geležinkelių infrastruktūros valdytojas ar geležinkelio įmonė (vežėjas) pakartotinai atliktų patikrinimus, kurie sudarė dalį atitikties ar tinkamumo naudoti vertinimo procedūros.

22. Eismo saugos institucija pripažįsta geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar geležinkelio įmonės (vežėjo) teikiamus dokumentus (Europos Bendrijos atitikties ar tinkamumo naudoti sertifikatą ir Europos Bendrijos atitikties ar tinkamumo naudoti deklaraciją), išskyrus atvejus, kai eismo saugos institucija nustato, kad sąveikaujančių dalių atitiktis šiuose dokumentuose nurodytiems reikalavimams neužtikrina geležinkelių sąveikos ir dėl to gali kilti pavojus geležinkelių transporto eismo saugai.

23. Eismo saugos institucija, nustatiusi, kad sąveikaujančios dalys, kurių Europos Bendrijos atitikties ar tinkamumo naudoti deklaracija yra parengta, neatitinka Taisyklių reikalavimų, nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, informuoja apie tai Lietuvos Respublikos susisiekimo ministeriją, nurodo, kokių priemonių buvo imtasi nustatytiems pažeidimams pašalinti, ir pažymi, ar sąveikaujančios dalys yra netinkamos:

23.1. nes neatitinka esminių reikalavimų;

23.2. jeigu remiamasi Europos specifikacijomis:

23.2.1. atitinkamas Europos specifikacijos, kurios taikytos netinkamai, ir Europos specifikacijose nustatytus reikalavimus, kurie nebuvo įgyvendinti;

23.2.2. ir (arba) konkrečius Europos specifikacijų trūkumus, kurie neužtikrina atitikties esminiams reikalavimams.

24. Susisiekimo ministerija pateikia šią informaciją Europos Komisijai, Europos Sąjungos geležinkelių agentūrai ir kitoms Europos Sąjungos valstybės narėms ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jos gavimo.

25. Taisyklių nuostatos nedraudžia pateikti rinkai ir naudoti sąveikaujančių dalių kitose nei geležinkelių transporto srityse.

26. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai ir geležinkelio įmonės (vežėjai) savo geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemose nustato tvarką, siekdami, be kita ko, užtikrinti, kad visą sąveikaujančių dalių naudojimo laikotarpį būtų laikomasi esminių reikalavimų.

27. Eismo saugos institucijos sprendimai ir veiksmai (neveikimas), kuriais nesilaikoma Taisyklių nuostatų, gali būti apskūsti Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-787](#), 2020-12-30, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29219

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 3-660 „Dėl Geležinkelių sistemos sąveikaujančių dalių tiekimo į rinką taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo